

Actualisatie Ecologisch onderzoek

Notaris d'Aumerielaan 19-31 te Reeuwijk-Brug

Watersnip-rapport 14A018

Colofon

Titel	Actualisatie Ecologisch onderzoek
Subtitel	Notaris d'Aumerielaan 19-31 te Reeuwijk-Brug
Status rapport	Conceptrapport
Projectnummer	14A018
Datum uitgave	juni 2014
Samenstellers	Brigit van Vliet, adviseur Watersnip Advies John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	BS&P Fluitekruid 33 5236 TK 's-Hertogenbosch
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. B. van der Schoot

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	7
2	TOETSINGSKADER	9
2.1	EUROPESE RICHTLIJNEN	9
2.2	LANDELIJK NATUURBELEID- EN WETGEVING	9
2.2.1	<i>Natuurbeschermingswet 1998</i>	9
2.2.2	<i>Flora- en Faunawet</i>	9
2.2.3	<i>Natuurnetwerk Nederland</i>	11
2.2.4	<i>Provinciale Structuurvisie Zuid-Holland (2010) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)</i>	12
3	LOCATIEBESCHRIJVING	13
3.1	HUDIGE SITUATIE	13
3.2	PLANNEN	13
4	ECOLOGISCH ONDERZOEK	15
4.1	METHODE.....	15
4.2	FLORA.....	15
4.3	FAUNA	16
4.3.1	<i>Vogels</i>	16
4.3.2	<i>Vissen</i>	16
4.3.3	<i>Amfibieën</i>	17
4.3.4	<i>Zoogdieren</i>	17
4.3.5	<i>Vleermuizen</i>	17
4.3.6	<i>Reptielen</i>	19
4.3.7	<i>Overige soorten</i>	20
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	21
5.1	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	21
5.2	ALGEMENE ZORGPLICHT.....	22
6	BRONNEN	23

1 Inleiding

In 2011 is een ecologisch onderzoek uitgevoerd door Watersnip Advies aan de Notaris d'Aumerielaan 19-31 te Reeuwijk-Brug (Watersnip-nummer 11A035). Binnen het plangebied wordt de bestaande bebouwing afgebroken om plaats te maken voor nieuwbouw. De omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH) heeft dit rapport beoordeeld. Naar aanleiding van deze beoordeling is de rapportage aangepast. Daarnaast heeft er een bouwkundig onderzoek plaatsgevonden naar de mogelijkheden voor vleermuisverblijven in de aanwezige bebouwing.

In oktober 2011 en in juni 2014 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies veldbezoeken verricht in het plangebied. Hierbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten.

Dit rapport geeft een overzicht van de voor het plangebied geldende natuurwetgeving, de aanwezigheid van beschermde gebieden in de nabije omgeving en de aanwezige en verwachte flora en fauna in het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de voorgenomen plannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht, die geldt voor alle planten- en diersoorten, worden waar mogelijk maatregelen beschreven gericht op het voorkomen van schade.

Deze rapportage is een actualisatie van het rapport uit 2011. Indien er door vernieuwde inzichten veranderingen hebben plaatsgevonden zijn deze in dit rapport opgenomen. Het rapport uit 2011 komt hiermee te vervallen.

2 Toetsingskader

2.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormt de Natura2000 een netwerk van beschermde natuurgebieden. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt.

Deze richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrictlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de natuurbeschermingswet (gebiedsbescherming paragraaf 2.2.1) en de Flora- en faunawet (soortenbescherming paragraaf 2.2.2).

2.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

2.2.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

De Natuurbeschermingswet 1998 is opgesteld voor de bescherming van natuurgebieden in Nederland, zoals Beschermde Natuurmonumenten en Natura2000-gebieden. In de Natuurbeschermingswet wordt bepaald wat mag en niet mag in de beschermde gebieden. Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de waarden van het gebied mogen niet plaatsvinden zonder vergunning.

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura2000-gebied of beschermd natuurmonument. Het plangebied ligt binnen een straal van 2500 meter van het Natura2000-gebied 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein'. Gezien de afstand tot dit gebied wordt geen directe invloed van de geplande werkzaamheden verwacht op het Natura2000-gebied.

De kwalificerende soorten van het Natura2000-gebied zijn Smient, Krakeend, Slobeend en Kleine zwaan. Het Reeuwijkse plasseengebied en de daaromheen liggende weilanden vormen met name in de winter foerageergebied voor deze soorten. De soorten overnachten op de plas Broekvelden-Vettenbroek. Binnen het plangebied komen de kwalificerende soorten niet voor. De geplande werkzaamheden zullen daarom geen effect hebben op deze soorten. Door de afstand is ook geen invloed van licht of geluid tijdens de bouw te verwachten op het Natura2000-gebied.

2.2.2 *Flora- en Faunawet*

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet (FF-wet) van kracht geworden. De Flora- en faunawet is opgesteld om in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen. Van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen zijn er ongeveer 500 beschermd voor de wet. Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a; (ver)bouwen, slopen, of wegen aangelegd, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd.

De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. De soorten zijn onderverdeeld in drie categorieën: algemeen beschermde soorten (tabel 1 FF-wet), overige soorten (tabel 2 FF-wet) en streng beschermde soorten (tabel 3 FF-wet)

Soorten uit tabel 3 zijn tevens ingedeeld in beschermde soorten die vallen onder het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten en beschermde soorten die vallen onder Bijlage IV van de Habitatrictlijn.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, geldt voor de algemeen beschermde soorten uit tabel 1 een vrijstelling. Ook voor de soorten uit tabel 2 kan een vrijstelling gelden, onder voorwaarde dat er gehandeld wordt volgens een door het ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Wanneer het opstellen van een gedragscode niet mogelijk is of niet voldoende blijkt te zijn, moet voor de beschermde soorten uit tabel 2 een ontheffing worden aangevraagd bij de Rijksdienst van Ondernemend Nederland. Voor soorten in tabel 3 dient een ontheffing aangevraagd te worden op grond van een wettelijk belang uit het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten of een wettelijk belang uit de Habitatrictlijn.

Deze wettelijk omschreven belangen zijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (niet van toepassing bij soort van bijlage IV van Habitatrictlijn).

Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

NB. Binnen afzienbare tijd gaat de aanvraag van ontheffingen naar het Provinciaal samenwerkingsverband, Bij Twaalf. Indien de flora en faunawet is aangehaakt bij de omgevingsvergunning blijft de gemeente het bevoegd gezag en aanspreekpunt.

Door het nemen van (mitigerende) maatregelen kan een ontheffingsaanvraag in de meeste gevallen voorkomen worden. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade. Deze mitigerende maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.

Ook het integreren van ecologische maatregelen in onderdelen van het plan met het oog op consolideren van het leefgebied voor populaties kunnen een ontheffingsaanvraag voorkomen.

In het kader van de Flora- en faunawet zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de FF-wet vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn.

Overigens geldt voor alle planten- en diersoorten de algemene zorgplicht uit artikel 2 van de FF-wet. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan

hebben voor flora en/of fauna, verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Een uitgebreide beschrijving van de flora en fauna binnen het plangebied is te vinden in hoofdstuk 4.

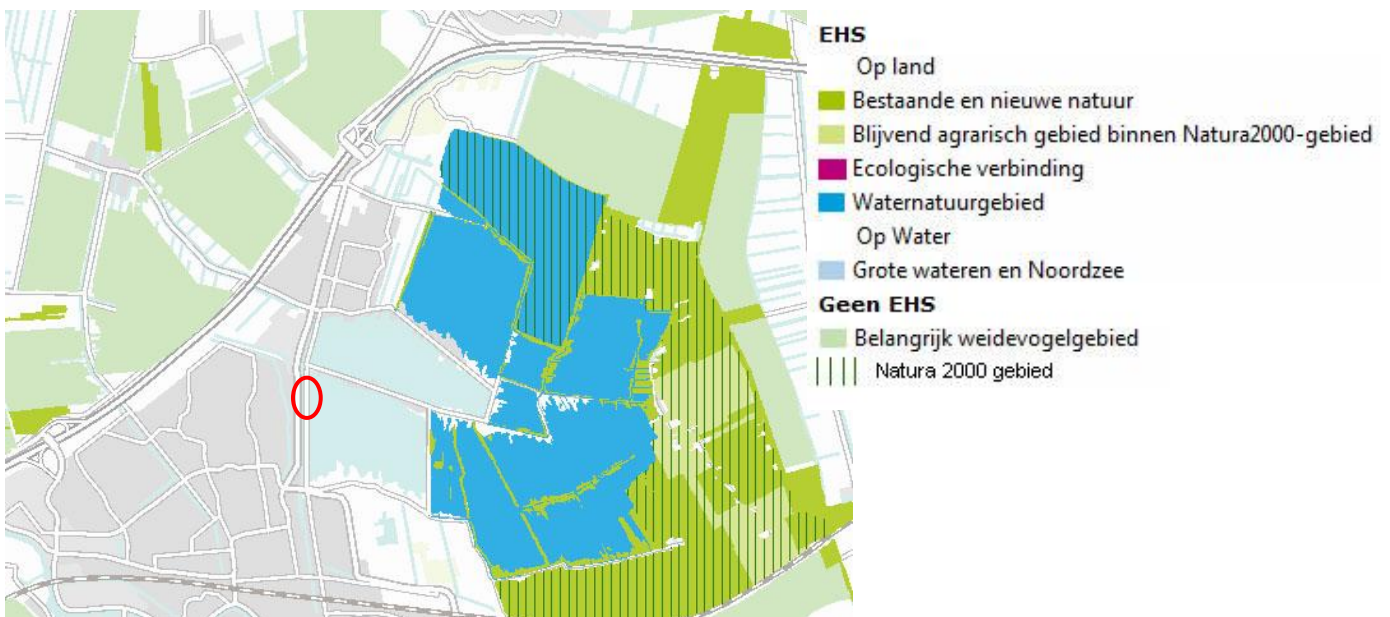
2.2.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland in de wet benoemd als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van natuurgebieden in Nederland om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Via dit netwerk kunnen planten en dieren zich verspreiden, waardoor de kans op uitsterven verkleind wordt. De EHS bestaat uit:

- Natura 2000 gebieden;
- bestaande natuurgebieden, zoals de Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, die beheerd worden volgens agrarisch natuurbeheer en;
- grote wateren, zoals meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en Waddenzee.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van 1990, en via de planologische kernbeslissing Nota Ruimte van de voormalige Ministeries van VROM, LNV, V&W en EZ (2006) voortgezet in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, opgesteld door het Ministerie van I&M (2012). In 1995 werden de doelsoorten en natuurdoeltypen gedefinieerd, die in 2000 werden doorgevoerd in de provinciale plannen. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de uitvoering van de EHS.

De natuur in de EHS is beschermd middels een 'nee, tenzij'-regime. Binnen de EHS zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. Eventuele schade moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Figuur 1: EHS-gebieden in de omgeving van het plangebied

Het plangebied maakt geen deel uit van EHS-gebied (zie figuur 1). De ruimtelijke ingrepen die verband houden met de sloop en bouw van de woning(en) zullen vanwege de ligging van het plangebied geen schade veroorzaken aan de EHS.

Rond het plangebied liggen verschillende gebieden die onderdeel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (Figuur 1). Ten oosten van het plangebied ligt het EHS-gebied 'Reeuwijkse Plassen'. De plassen 's-Gravenbroek (grenzend aan het plangebied) en Elfhoeven maken geen deel uit van het EHS-gebied Reeuwijkse Plassen. Ten westen en zuidwesten van het plangebied liggen een tweetal EHS-gebieden om meer dan 2,5 kilometer afstand. Tevens liggen er ten westen van het plangebied enkele belangrijke weidevogelgebieden. Deze liggen aan de andere zijde van de Rijksweg A12.

De genoemde EHS-gebieden en belangrijke weidevogelgebieden liggen op enige afstand van het plangebied. Bovendien vinden de geplande werkzaamheden plaats binnen het reeds bestaande bebouwingslint. De omliggende EHS-gebieden en weidevogelgebieden zullen daarom geen schade ondervinden van de geplande werkzaamheden.

2.2.4 Provinciale Structuurvisie Zuid-Holland (2010) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)

Op 2 juli 2010 zijn de Provinciale Structuurvisie, de Verordening Ruimte en de Uitvoeringsagenda vastgesteld door de Provinciale Staten van Zuid-Holland. In de 'Visie op Zuid-Holland' beschrijft de provincie haar doelstellingen en provinciale belangen. De nieuwe integrale Structuurvisie voor de ruimtelijke ordening vervangt de vier streekplannen en de Nota Regels voor Ruimte (2005). De Structuurvisie vormt het beoordelingskader van Gedeputeerde Staten voor gemeentelijke ruimtelijke plannen.

Het plangebied wordt in de Provinciale Structuurvisie Zuid-Holland aangeduid als stads- en dorpsgebied.

In de Provinciale Structuurvisie is de compensatie van schade aan wezenlijke kenmerken en waarden van een aantal soorten (natuur)gebieden ondergebracht in de beleidsregel 'Compensatiebeginsel Natuur en Landschap Zuid-Holland (1997)'. Deze beleidsregel is na actualisatie in mei 2013 door Gedeputeerde Staten opnieuw vastgesteld in Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)

In het nieuwe compensatiebeginsel is voor een aantal gebieden compensatie noodzakelijk bij het verlies van ecologische waarden. Dit zijn;

- de Ecologische Hoofdstructuur;
- de belangrijke weidevogelgebieden;
- de recreatiegebieden in de Zuidvleugel;
- de karakteristieke landschapselementen.

Biotopen voor Rode lijstsoorten zijn niet langer compensatie plichtig.

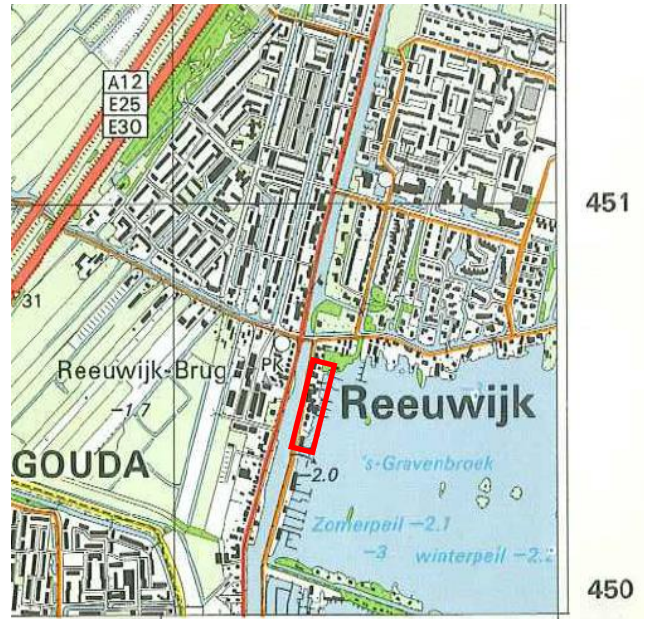
Bovenstaande elementen zijn in en rond het plangebied niet aanwezig. Er zal daardoor geen schade ontstaan door de geplande werkzaamheden.

3 Locatiebeschrijving

3.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in het kilometervak met de Amersfoortse coördinaten: 109, 450. Het gebied ligt tussen de plas 's-Gravenbroek en de Notaris d'Aumerielaan. Binnen het plangebied staan een aantal oude woningen met aangebouwde schuren. Tevens staat er een grote loods met woonruimte, waar voorheen een watersportwinkel gehuisvest was. Hiernaast staat, aan de noordzijde, nog een zeer vervallen woning.

Het erf rond de loods is verhard met beton en puin. Aan de oostzijde grenst het perceel aan het water van de plas 's-Gravenbroek. Hier liggen een aantal aanlegsteigers. Op het terrein liggen veel losse materialen, zoals houten palen, puin en snoeiafval. Aan de westzijde grenst het plangebied aan de Notaris d'Aumerielaan. Langs deze weg staat een rij platanen.

Figuur 2: Ligging plangebied

3.2 Plannen

Een ontwikkelaar is voornemens nieuwbouw te realiseren. Er komen een aantal vrijstaande woningen of appartementen op de locatie Notaris d'Aumerielaan 19-31 te Reeuwijk- Brug. De bestaande bebouwing zal daartoe afgebroken worden. De huidige steigers worden vervangen door nieuwe steigers. Verder zijn er geen werkzaamheden gepland in het water.

De gebouwen worden in de het begin van 2015 afgebroken om ruimte te maken voor de nieuwbouw.

4 Ecologisch onderzoek

4.1 Methode

Voordat begonnen is met het verkennend veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke (streng) beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

Op maandag 17 oktober 2011 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie gedaan in het plangebied.

Het verkennend onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen binnen het plangebied heeft plaatsgevonden met een Batdetector (Pettersson D200) op zaterdag 12 oktober 2011 van 22.15 – 23.30 uur (vrijwel onbewolkt, droog maar vanaf 23.15 uur zachte motregen, zuidenwind kracht 2-3, temperatuur $\pm 8^{\circ}\text{C}$) en woensdag 26 oktober 2011 van 21.00 – 22.00 uur (onbewolkt, droog, vrijwel windstil, temperatuur $\pm 7^{\circ}\text{C}$)

Op maandag 2 juni 2014 van 21.45 – 22.15 uur heeft er onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de Gierzwaluw en Huismus. Rond de schemer keren deze vogels terug naar hun nesten. Op dinsdag 10 juni 2014 heeft er een bouwkundig onderzoek van de gebouwen plaatsgevonden naar de aanwezigheid van vleermuizen.

Indien er door de waarnemingen in 2014 nieuwe inzichten zijn t.a.v. de flora en fauna zijn de bevindingen van 2011 hiermee aangevuld.

4.2 Flora

Langs de Notaris d'Aumerielaan, ten westen van het plangebied, staat een rij hoge platanen. De tuinen achter de woningen bestaan voornamelijk uit gazons met gecultiveerde beplanting, waaronder veel vlinderstruiken. Langs de zuidkant van het terrein bevindt zich naast de woningen een verwilderd stukje groen met soorten als Wolfspoot, Brandnetel, Harig wilgenroosje, Straatgras, Els en Berk. Deze soorten zijn kenmerkend voor verstoorde, voedselrijke grond.

De oevers langs het plangebied zijn over bijna de gehele lengte steil en hoog afgewerkt met een houten beschoeiing.

Op de beschoeiing is aan de plaszijde een enkel exemplaar van de beschermde Tongvaren (tabel 2 FF-wet) aangetroffen. Op de oever groeien soorten als Koolzaad, Grote weegbree, Echte kamille en Hanepootgras. Op enkele plaatsen staan groepen aangesloten lisdodden. Op

Figuur 3: Tongvaren

verschillende plaatsen is de beschoeiing in slechte staat en ligt het terrein gelijk met of vlak boven het wateroppervlak. Hier bevinden zich kleine aaneengesloten rietkragen met daartussen zaailingen van Berk en Vlinderstruik.

Er zijn binnen het plangebied geen andere beschermde plantensoorten aangetroffen dan de Tongvaren. Beschermde plantensoorten worden op basis van de biotoopeisen ook niet verwacht binnen het plangebied. Deze soorten komen vooral voor op onverstoorde, voedselarmere gronden.

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn verschillende algemene vogelsoorten waargenomen op en nabij het terrein, zoals Houtduif, Ekster, Merel, Spreeuw, Wilde eend en Kleine mantelmeeuw. Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. De nesten van alle vogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen niet verontrust worden. Er zijn geen broedende vogels waargenomen. De vegetatie binnen het plangebied kan in het broedseizoen echter broedgelegenheden bieden aan verschillende algemene vogelsoorten.

Nesten van enkele vogelsoorten, zoals Gierzwaluw en verschillende uilensoorten, zijn jaarrond beschermd. Op maandag 2 juni 2014 is er extra aandacht besteed aan de aanwezigheid van huismussen en gierzwaluwen.

Tijdens het veldbezoek zijn er geen foeragerende gierzwaluwen waargenomen langs de Notaris d'Aumerielaan of binnen het plangebied. Deze vogelsoort is tijdens eerdere waarnemingen gezien op de plas 's-Gravenkoop. Deze vogels komen uit Gouda om langs de oevers van de plas te foerageren. In Reeuwijk-Brug is geen kolonie gierzwaluwen aanwezig.

Er zijn binnen het plangebied zelf ook geen jaarrond beschermde nesten van deze soort aangetroffen. Er zijn ook geen geschikte nestgelegenheden aangetroffen voor deze soorten. De woningen zijn te laag waardoor er niet voldoende ruimte voor de Gierzwaluw is om het nest te verlaten. De Gierzwaluw laat zich uit het nest vallen om op te stijgen en heeft een minimale vrije ruimte van 1 meter bij 2 meter nodig. De loods biedt ook geen nestgelegenheden. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied is hierdoor uit te sluiten.

Voor de Huismus is er binnen het braakliggende plangebied weinig foerageer- en schuilgelegenheid door de afwezigheid van voldoende bomen en struiken. De Huismus is tijdens de verschillende veldbezoeken niet waargenomen, terwijl deze soort op andere locaties in Reeuwijk-Brug wel aanwezig is. Hierdoor kan de Huismus op deze locatie uitgesloten worden.

4.3.2 Vissen

In de plas 's-Gravenbroek komen verschillende vissoorten voor, zoals Snoek, Baars, Brasem, Blankvoorn, Snoekbaars, Karper en Paling. Deze soorten zijn niet beschermd in het kader van de Flora- en faunawet.

Uit de bureaustudie blijkt dat de (streng) beschermde vissoorten Kleine modderkruiper (tabel 2 FF-wet) en Bittervoorn (tabel 3 FF-wet, Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomen in de omgeving van het plangebied. Tijdens de inventarisatie zijn deze soorten niet aangetroffen. Deze soorten worden ook niet verwacht binnen het plangebied. De door Kleine modderkruiper en Bittervoorn geprefereerde plantenrijke omgeving ontbreekt.

Op basis van de biotoopkenmerken worden er binnen het plangebied ook geen andere (streng) beschermde vissoorten verwacht. Daarnaast vinden er in de huidige plannen geen bouwwerkzaamheden plaats in het water die schade kunnen veroorzaken.

4.3.3 *Amfibieën*

Er zijn tijdens de veldinventarisatie geen (streng) beschermde amfibieën aangetroffen. Er kan echter aangenomen worden dat de algemeen beschermde Bruine kikker, Groene kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander (allen tabel 1 FF-wet) voorkomen binnen het plangebied.

Uit de bureaustudie blijkt dat de streng beschermde Rugstreepad (tabel 3 FF-wet / Bijlage IV Habitatrichtlijn / Rode Lijst status 'gevoelig') voorkomt in de omgeving van Reeuwijk. Deze soort is echter, in het kader van andere onderzoeken, niet aangetroffen binnen de bebouwde kom van Reeuwijk-Brug, noch in het Reeuwijkse plangebied en wordt daarom niet verwacht binnen het plangebied.

Op basis van de geraadpleegde verspreidingskaarten in combinatie met de huidige biotoopkenmerken worden er binnen het plangebied geen andere (streng) beschermde amfibieën verwacht.

4.3.4 *Zoogdieren*

Tijdens de veldinventarisatie zijn geen (streng) beschermde zoogdieren waargenomen. Er kan echter worden aangenomen dat algemeen beschermde soorten als Egel en Veldmuis (beiden tabel 1 FF-wet) voorkomen binnen het plangebied. Gezien het huidige biotoop worden er binnen het plangebied geen streng beschermde zoogdieren niet verwacht.

4.3.5 *Vleermuizen*

Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende streng beschermde vleermuissoorten voorkomen in en rond het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis, Meervleermuis en Laatvlieger (allen tabel 3 FF-wet / Bijlage IV Habitatrichtlijn; Laatvlieger Rode Lijst status 'kwetsbaar'). In 2007 is de aanwezigheid van een zomerverblijfplaats van de Meervleermuis vastgesteld in flats aan de Van Staverenstraat binnen de bebouwde kom van Reeuwijk-Brug. Het gaat om een stabiele populatie die jaarlijks wordt gemonitord door de Rijksuniversiteit van Leiden. De vliegroute van deze populatie loopt via de Bunchestraat en de Breevaart in noordelijke richting naar de Sloene, het Reeuwijkse Hout en de plas Broekvelden-Vettenbroek en in zuidelijke richting, langs het plangebied, naar de plassen Elfhoeven en 's-Gravenbroek. Daarnaast is uit eerder onderzoek bekend dat de platanen langs de Notaris d'Aumerielaan, ten westen van het plangebied onderdeel uitmaken van vlieg- en/of migratieroutes van de Gewone dwergvleermuis en de Laatvlieger.

Tijdens de veldbezoeken in 2011 zijn er enkele foeragerende vleermuizen, zoals Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger en Meervleermuis waargenomen in de omgeving van het plangebied, met name langs de Breevaart. Binnen het plangebied zelf zijn geen vleermuizen waargenomen.

Het plangebied ligt in de buurt van het kantoor van Watersnip Advies. Uit regelmatige waarnemingen van een medewerker van Watersnip Advies in Reeuwijk-Brug en rond het plangebied blijkt dat het gehele gebied aan de oostzijde van de Notaris d'Aumerielaan niet intensief gebruikt wordt door vleermuizen.

Tijdens het veldbezoek is op basis van de checklist van het Vleermuisprotocol geïnventariseerd welke functies voor vleermuizen mogelijk voorkomen binnen het plangebied.

Bestaande bebouwing binnen een plangebied kan mogelijk dienen als rust- en verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten. Hetzelfde geldt voor eventuele bomen binnen het plangebied. Daarnaast wordt er gekeken naar de mogelijkheden voor vleermuizen om te foerageren.

Uit de inventarisatie met behulp van de checklist is gebleken dat, er binnen het plangebied geen geschikte koloniebomen aanwezig zijn voor boombewonende soorten. De functie van het plangebied als foerageergebied is naar verwachting zeer beperkt, omdat het biotoop niet aantrekkelijk is. Op dinsdag 10 juni 2014 heeft er een bouwkundig onderzoek plaatsgevonden van de gebouwen. Alle gebouwen zijn bekeken op de aanwezigheid van invliegopeningen en sporen, zoals uitwerpselen en vetranden langs openingen.

De woningen binnen het plangebied (drie witgeverfde panden) hebben geen spouwmuren waar eventuele verblijfplaatsen van vleermuizen in aanwezig kunnen zijn. De dakpannen op de woningen vertonen geen openingen en gaten waardoor de vleermuizen naar binnen kunnen. Langs de daklijsten en goten zijn geen mestsporen aangetroffen die op de aanwezigheid van vleermuizen duiden.

Figuur 4: Een van de af te breken woningen

Figuur 5: Geen openingen of sporen onder de daklijst

Figuur 6: Zeer vervallen gebouw binnen plangebied

Figuur 7: Detail gebouw met open spouwmuur

Ook de houten schuren achter de woningen vertonen geen sporen die wijzen op de aanwezigheid van vleermuizen.

Naast de grote loods staat een zeer vervallen gebouw met een open voorgevel en een groot gat in het dak. Dit oude gebouw had interessant kunnen zijn voor vleermuizen vanwege de aanwezige spouwmuur (zie foto 7). De vervallen staat van dit gebouw maakt het echter nu ongeschikt voor vleermuizen. De resten van dit gebouw zijn reeds verwijderd.

De grote loods bestaat voor een deel uit een muur van betonblokken met houten betimmering ervoor. Het andere deel bestaat uit bakstenen muren. Op veel plaatsen langs de muren is de houten betimmering verwijderd of in zeer slechte staat waardoor er veel gaten inzitten. Hierdoor ontstaat er veel tocht, wat de locaties ongeschikt maakt voor vleermuisverblijven. Aan één zijde is de houtenwand nog geheel intact. Hier zijn echter geen invliegopeningen of sporen van vleermuizen aangetroffen.

Omdat er een aantal ramen van de loods kapot zijn, is ook de binnenkant van het gebouw onderzocht op de aanwezigheid van verblijven of vleermuizen. Het dak van de loods is aan de binnenkant geheel afgetimmerd met houten planken. Door een brand een aantal jaar geleden zijn de planken zwartgeblakerd. Er zijn echter geen openingen tussen de planken aanwezig. Ook aan de binnenzijde zijn geen sporen van vleermuizen waargenomen. Het pand was van binnen schoon, waardoor de aanwezigheid van vleermuispoep opgevallen zou zijn. Ook de dakpannen aan de buitenzijde liggen nog strak en netjes op het dak.

In de bakstenen muren aan de zuidzijde van het gebouw zitten enkele ventilatie-openingen. Deze zitten echter te laag in de muur, op ongeveer 40 cm van de grond, om als invliegopening te dienen. Boven het raamkozijn zitten ook enkele openingen. Hier zijn echter geen sporen gevonden dat ze gebruikt worden om in te vliegen. Langs de daklijsten zijn ook geen sporen van vleermuizen aangetroffen.

De aanwezigheid van vleermuizen binnen het plangebied wordt uitgesloten.

Figuur 8: Af te breken loods

Figuur 9: dakconstructie binnenkant loods

4.3.6 Reptielen

Tijdens de inventarisatie zijn geen (streng) beschermde reptielen aangetroffen. Uit de bureaustudie blijkt dat de Ringslang (tabel 3 FF-wet / Rode Lijst status 'kwetsbaar') regelmatig voorkomt in de directe omgeving van het plangebied. De Ringslang is voor de

voortplanting afhankelijk van broedhopen. Deze soort overwintert onder meer in oude konijnenholen, in hooihopen, onder takkenbossen en braamstruiken. Binnen het plangebied zijn geen geschikte voortplantings- en overwinteringsplaatsen voor de Ringslang aangetroffen, ook niet in het reeds aanwezige puin en snoeiafval. Ook is er geen geschikt biotoop aangetroffen om te foerageren. Het is mogelijk dat de Ringslang incidenteel gebruik maakt van het terrein om te zonnen. Het gaat hier met name om het braakliggende terrein achter de loods.

Op basis van de bureaustudie worden geen andere (streng) beschermde reptielen verwacht binnen het plangebied.

4.3.7 Overige soorten

Er zijn binnen het plangebied geen (streng) beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelde aangetroffen. Er is voor deze soorten ook geen geschikte biotoop aangetroffen. Er worden derhalve geen beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelde soorten verwacht binnen het plangebied.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de (streng) beschermde soorten binnen het plangebied.

5.1 Conclusies en aanbevelingen

- Het plangebied heeft geen directe relatie met beschermde gebieden (Natura 2000, beschermde natuurmonumenten, (P)EHS gebieden of ecologisch verbindingszones).
- Voor de algemeen beschermde soorten (Bruine kikker, Groene kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Egel en Veldmuis) geldt in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een vrijstelling van de Flora- en faunawet. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
- Binnen het plangebied is op de beschoeiing van de oever een enkel exemplaar van de beschermde Tongvaren aangetroffen. Deze soort staat vermeld in tabel 2 van de Flora- en faunawet. In geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt voor soorten uit tabel 2 een vrijstelling onder voorwaarde dat er gehandeld wordt volgens een door het ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Er dient een Ecologisch werkprotocol opgesteld te worden door een ter zake kundige. De Tongvaren dient verplaatst te worden naar een geschikt locatie binnen het plangebied waar geen werkzaamheden meer plaatsvinden. Er kan gecontroleerd worden of er gehandeld wordt volgens de gedragscode. De bewijslast hiervoor ligt bij de initiatiefnemer.
- Indien vegetatie verwijderd wordt, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de FF-wet wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De FF-wet hanteert echter geen standaard periode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. Vogelnesten die jaarrond beschermd worden door de FF-wet, zijn niet aangetroffen of te verwachten binnen het plangebied. *Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.*
- Op basis van de bouwkundige inspectie kan geconcludeerd worden dat de gebouwen momenteel niet in gebruik zijn als vleermuisverblijf. De gebouwen zijn ook niet toegankelijk door middel van openingen. De aanwezigheid van vleermuizen wordt daarom uitgesloten. Daarnaast lijkt het plangebied slechts een zeer beperkte functie te hebben als foerageergebied.
- Binnen de bebouwde kom van Reeuwijk-Brug bevindt zich een zomerverblijf van de Meervleermuis. De vliegrouete van deze populatie loopt via de Bunchestraat en de Breevaart in noordelijke richting naar de Sloene, het Reeuwijkse Hout en de plas

Broekvelden-Vettenbroek en in zuidelijke richting, langs het plangebied, naar de plassen Elfhoeven en 's-Gravenbroek. De Meervleermuis is zeer gevoelig voor lichtuitstraling langs zijn vliegroute. Om schade aan de gunstige staat van instandhouding van deze vleermuissoort te voorkomen, dient lichtuitstraling over de Breevaart zowel tijdens de bouwfase als tijdens bewoning van de complexen zoveel mogelijk voorkomen te worden. De uitstraling naar het water mag niet hoger zijn dan 0,5 lux. Indien verlichting noodzakelijk is, wordt geadviseerd om LED-verlichting toe te passen. LED-verlichting heeft een geringe hoeveelheid lux. Bovendien biedt LED de mogelijkheid om een smalle lichtbundel te creëren.

5.2 Algemene Zorgplicht

Voor alle planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht die is opgenomen in artikel 2 van de Flora- en faunawet. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen voor flora en/of fauna kan hebben, verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken.

In het kader van de zorgplicht wordt geadviseerd om een natuurvriendelijke overgang van water naar land te creëren, met beschoeiing op of net onder de waterlijn. Op deze manier ontstaat er een gunstig biotoop voor vissen, amfibieën en de Ringslang.

Daarnaast wordt geadviseerd om in de nieuwbouw gelegenheid te bieden voor vleermuisverblijven. Dit kan in de vorm van ingebouwde nestkasten of het openlaten van enkele stootvoegen, zodat de vleermuizen in de spouw kunnen komen.

6 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. ANWB, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, 2004.
2. Dienst landelijk gebied, *Handreiking Flora- en faunawet* oktober 2006
3. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
4. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2013. *Vleermuisprotocol 2013*, 27 maart 2013.

Geraadpleegde internetsites:

5. www.rijksoverheid.nl
6. www.lnvloket.nl
7. www.ravon.nl
8. www.vleermuis.net
9. www.zuid-holland.nl
10. [http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas = EHS](http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas=EHS)
11. waarneming.nl

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

's-Gravenbroekseweg 154
2811 GK Reeuwijk
+ 31 (0)182-395460
www.watersnip.info
advies@watersnip.info

